

Medlemsinformation 1998

Gug skole indtil ca. 1900.

Træk af Gug skoles historie.

Fortalt af P. Bøcker Pedersen.

Brugsen i Sdr. Tranders som den så ud ca. 1918.

Læretid i Sønder Tranders Brugs
1948 – 1952.

Af Orla Thomasberg

Lokalhistorisk Arkiv For Gug – Sdr. Tranders

P. Bøcker Pedersen:

Træk af Gug skoles historie.

og

Orla Thomasberg:

Læretid i Sønder Tranders Brugs 1948 – 1952.

Redaktion og layout

Poul Andersen

Udgivet af Lokalhistorisk Arkiv
for
Gug – Sdr. Tranders

1998

Anden udgave 2012

Forord

Man skal ikke kigge længe på årets julehilsen fra bestyrelsen i Lokalhistorisk Forening for Gug – Sdr. Tranders, før det går op for en, hvor heldige vi alle er. Her har en lærling fra Brugsen i Sdr. Tranders og nu pensionist og skoleinspektøren på Gug skole, der også nær-mer sig pensionstilværelsen, sat sig ned og skrevet deres erindringer om noget af det, de har oplevet i hhv. Sdr. Tranders og Gug.

Det er ganske enkelt et lykketræf. Vi er de to spillevende forfattere dybt taknemmelige for disse erindringsbilleder. De er med til at understrege hvor vigtigt det er at holde styr på fortiden for at begribe den tid, vi nu lever i; det er nærmest uforståeligt, så hurtigt ting ændrer sig nu om dage.

Vi kan i øvrigt fortælle, at sidste års julehilsen (også) var utrolig populær og må være faldet i god jord. Den blev revet væk og vi har i flere omgange været nødt til at trykke nye oplag for at tilfredsstille efterspørgslen, så i år har bestyrelsen besluttet at lægge ud med et større oplag fra begyndelsen.

Bestyrelsen

Født i Lundegårde den 23. December 1938. Student fra Aalborg Katedralskole i 1958. Aftjent værnepligt dels på Nr. Uttrup kaserne og dels på Kronborg ved Helsingør. Lærereksamen fra Aalborg Seminarium i 1963. De første 9 år som lærer tilbragte jeg på Gl. Lindholm Skole. Her arbejdede jeg også i den Kommunale Ungdomsskole både som underviser, pædagogisk medhjælper og ungdomsklubleder. I 1972 kom jeg til Gug Skole som viceskoleinspektør og blev fire år senere skoleinspektør. I 1963 blev jeg gift med Birthe. Vi har tre dejlige børn. Jeg glæder mig til min tilværelse som pensionist

Træk af Gug skoles historie Fortalt af P. Bøcker Pedersen, skoleinspektør

Stillingen som viceskoleinspektør på Gug skole var ledig pr. d. 1.12.1972. Jeg søgte den og var så heldig, at jeg fik stillingen. Allerede i 1976 blev jeg skoleinspektør på Gug skole. Jeg følte, at jeg nu var hjemme igen, for jeg er født og opvokset i Lundegaarde nr. 32.

Lundegaarde er nu en del af Gug skoles distrikt, men dengang var det anderledes. Jeg er ud af en søskendeflok på 6 drenge, og vi hørte til skolen i Visse. Den eksisterer ikke mere, men dengang bestod den af ét klasselokale og én lærer. Jeg nåede kun at gå i skole i Visse i godt 1 år, så blev Visse skole nedlagt og eleverne blev henvist til skolegang på Nøvling skole. Her var der to klasselokaler og to lærere. På såvel Nøvling som Gug skole var det kun muligt at gå i skole i 7 år. Når man blev konfirmeret var skolegangen normalt slut.

Jeg fik lyst til at lære noget mere og fortsatte min skolegang i Aalborg og endte der med at blive student fra Aalborg Katedralskole i 1958.

Jeg aftjente min værnepligt på Nr. Uttrup Kaserne, og i 1960 blev jeg optaget på det nyoprettede Aalborg Seminarium. Jeg blev

færdig som lærer i 1963 og fik straks an-

sættelse på Gl. Lindholm skole, hvor jeg arbejdede i ca. 9 år. Og så kom jeg til Gug skole.

Gug skole var oprindeligt en landsbyskole. Den første skole i Gug lå lidt syd for den nuværende skole. Den blev opført i 1870 og er nu kontor for M. Kjær's Maskinfabrik. Den næste skole blev opført i 1900, og Gug Bibliotek har nu til huse i den.

I 1953 nåede skolens elevtal op på 40 elever og med kun 1 klasselokale var der pladmangel. Derfor blev Gug Forsamlingshus i en periode benyttet som ekstra undervisningslokale. Forsamlingshuset eksisterer ikke mere.

I 1958 tog sognerådet initiativ til at få bygget tilstrækkeligt med klasselokaler. Det er østenden af den nuværende sydfløj, ud mod Sdr. Trandersvej. Samme år blev Sdr

Tranders skole nedlagt, og børnene herfra kom til Gug skole, der nu pludselig kom op på 80 elever. "Pogeskolen" i Sdr. Tranders fortsatte nogle år endnu.

Allerede i 1962 blev der bygget til Gug Skole, således at skolen dengang blev udvidet med den del der nu udgør hele fløjen ud mod Sdr. Trandersvej.

I 1963 havde Gug skole 224 elever og 8

lærere. Elevtallet steg fortsat. Gug var blevet et populært beboelsesområde. Så der blev bygget mange nye huse. Allerede i 1967 stod næste etape klar til at blive taget i brug. Det er den nuværende mellemfløj, der rummer bh.kl.a, 1.a og 2.a.

Den helt store udvidelse kom i 1969, hvor vestfløjen og gymnastiksalen blev bygget. Den indeholder nu kontorer, festsalen, skolebibliotek, edb-lokale, håndarbejdslokale og et stort antal klasselokaler. Skolens 6. - 10. klasser har også til huse i denne fløj.

Billederne viser opførelsen af sydfløjen ud mod Sdr. Trandersvej med den gamle skole det nuværende Gug Bibliotek i baggrunden

Billedet er fra 1966 og viser de omtalte bygninger.

Elevtallet steg fortsat. I marts 1977 påbegyndtes udvidelsen af Gug skole med en ny østfløj på i alt 3100 m². Det første spadestik blev taget af rådmand Henning Larsen tirsdag den 15. marts 1977 kl. 7.00. Byggeriet blev i 2 etager. I overetagen blev der 9 klasselokaler, et sanglokale og et støtte-center. I stueplanet blev der træ- og metal-sløjd, motorlære samt lokaler til hjemkundskab og billedkunst (formning). Der blev også plads til kontor for skolevejleder, skolepsykolog og ungdomsskolen. I en mindre et-plans fløj blev der indrettet Skoletandklinik og lokaler til skolelæge og sundhedsplejerske.

I efteråret 1978 påbegyndtes samtidig med det andet byggeri en ombygning og tilbygning af lærerværelset.

Det hele blev taget i brug i januar 1979. Herefter stod en ombygning af den gamle sydfløj mod Sdr. Trandersvej for tur. Fløjen indeholdt små og utidssvarende lokaler. Den er nu indrettet til børnehaveklasser, 1. klasser og 2. klasser.

Efter sommerferien 1979 blev hele skolen taget i brug. På dette tidspunkt var der 754 elever og 54 lærere på Gug skole.

Arkitektfirmaet var N. J. Dam og Dirckinck-Holmfeld. Ingeniørfirmaet var Ørum og Nielsen. Indvielsen af tilbygninger og ombygninger fandt sted torsdag den 1. november 1979 i skolens festsal. Der kom mange gæster, og det var en festlig dag.

Gughallen

Første spadestik til Gughallen blev foretaget af rådmand Kjeld Andersen mandag den 16. september 1985 kl. 9.00.

Børnehaveklasseeleverne hjalp til med små plastikskovle, og der var sodavand og kage til alle skolens elever.

Hallen stod klar til indvielse lørdag den 23. august 1986 kl. 10.00.

Det var en rigtig festdag, da Gug tog sin hal i brug.

Borgmester Kaj Kjær og rådmand Inge Nesgaard var med på det ene af de to fodboldhold, der på festlig og utraditionel vis indviede Gughallen. Med Ingolf Walther som dommer fichtede de to magistratsmedlemmer på Omverdens-holdet sammen med SIFA's formand Leo Møller og Stiftstidendes Sam mod hjemmeholdet Gug United. Hjemmeholdet bestod af sognepræst Jens Bruun, skolenævnsformand Peer Albin Kristiansen, Jørgen Broen fra Visse Idrætsforening og mig. I et stafetløb med håndbolddriblinger, løb med badmintonketcher og bold, sjipling og fodbolddribling kom hjemmeholdet under stormende jubel fra den tætpakkede hal først til mål, men gæsterne blev af dommeren udråbt som vinder.

Det var et fornøjeligt indslag på en lang og festlig dag, der tog sin begyndelse da hundreder af unge idrætsudøvere og forældre gik i optog med Aalborg Garden i spidsen

fra Gug Boldklubs baner til hallen, som er opført bag skolen.

Hele Gug og Visse var på benene, og der var forståeligt nok udelt glæde over den smukke hal, hvor gulvets lak først var blevet tør umiddelbart før invasionen af de begejstrede borgere. Det er en hal, der om dagen bliver anvendt af skolens elever og fra kl. 15 af klubberne, i første række Gug Badmintonklub, Visse Idrætsforenings håndboldafdeling og Gug Gymnastikforening.

Ved indvielsen blev der budt på kaffe, juice og rundstykker. Inge Nesgaard holdt selve indvielsestalen, hvori hun berømmede det smukke byggeri, der havde kostet ni millioner kroner. Om eftermiddagen var der opvisning i gymnastik og der blev spillet fodbold, badminton og håndbold. Om aftenen blev der festet i hallen med medbragte madkurve og dans til musik af Lottenburger Singers.

Skolen benyttede fredag den 29. august 1986 til at fejre, at vi endelig havde fået en hal. Alle skolens 900 elever deltog i denne del af indvielsen.

Skoleledere ved Gug skole gennem årene.

Lærer Andersen	- 1897
Johan Jensen, enelærer	1897 - 1930

Christian H. Theter, enelærer/førstelærer 1930 - 1967

Johannes Juncker, skoleinspektør 1967 - 1976

Peder Bøcker Pedersen, skoleinspektør 1976 - 1999

Viceinspektører ved Gug skole gennem årene.

Thorkild Vardinghus Nielsen	1969 - 1972
Peder Bøcker Pedersen	1972 - 1976
Mogens Ryberg	1977 -

Pedel.

I pedelboligen ved siden af skolen boede Else og Svend Bols Thomsen. Svend var skolens pedel gennem 25 år, og Else virkede som rengøringsassistent og "kaffedame" for lærerne. De gik begge på pension i

1990. Pedelboligen er nu indrettet som DUS-lokale og er en del af DUS B. Stillingen som pedel blev derefter overtaget af Benny Mathiasen, Han fungerer stadig i embedet, men pedellen har fået ny titel, han er nu teknisk serviceleder.

Sekretær.

En anden markant skikkelse på Gug skole har været skolens sekretær Gerda Gade. Hun begyndte på Gug skole i 1971 og gik

på pension i 1995. Hendes stilling er overtaget af Carina Granat.

Skolenævn/skolebestyrelser ved Gug skole gennem årene.

1970 Skolenævnvalg. Der skal vælges 5 personer.
Flere lister. Valg afholdt.
Formand: Aksel Nøhr.

1974 Skolenævnvalg. Der skal vælges 5 personer.
Flere lister. Valg afholdt.
Formand: Jens-Erik Tranholm.

1978 Skolenævnvalg. Der skal vælges 5 personer.
3 lister. Valg afholdt.
Skolens elevtal: 754
Valgberettigede forældre: 989
Afgivne stemmer ved valget: 205 (21%)
Formand: Inger Ravn.

1982 Skolenævnvalg. Der skal vælges 7 personer.
2 lister. Valg afholdt.
Skolens elevtal: 750
Valgberettigede forældre: 990
Afgivne stemmer ved valget: 396 (40%)
Formand: Jens Olav Silkjær.

1986 Skolenævnvalg. Der skal vælges 7 personer.
3 lister. Valg afholdt.
Skolens elevtal: 876
Valgberettigede forældre: 1200
Afgivne stemmer ved valget: 456 (38%)
Formand: Peer Albin Kristiansen.

- 1990 Skolebestyrelsesvalg. Der skal vælges 7 personer.
Ved orienteringsmødet/opstillingsmødet var der 78 personer.
3 lister. Valg afholdt.
Skolens elevtal: 793
Valgberettigede forældre: 1108
Afgivne stemmer ved valget: 362, heraf 357 gyldige stemmer (33%)
Formænd: Tove Petersen/Ole Vad.
- 1994 Skolebestyrelsesvalg. Der skal vælges 7 personer.
Ved orienteringsmødet/opstillingsmødet var der 27 personer.
1 liste. Der blev ikke afholdt valg. Fredsvalg.
Skolens elevtal: 692
Valgberettigede forældre: 1007
Formænd: Ole Vad/Per Carøe.
- 1998 Skolebestyrelsesvalg. Der skal vælges 7 personer.
Ved orienteringsmødet/opstillingsmødet var der 30 personer.
4 lister. Valg afholdt.
Skolens elevtal: 737
Valgberettigede forældre: 1036
Afgivne stemmer ved valget: 204, heraf 2 blanke og 1 ugyldig (20%)
Formand: Per Carøe.

På det første billede ses Søren Østergaard; der som elev på skolen tager det første spadestik til østfløjen. Det næste billede viser Søren på næsten samme sted 25 år senere med den samme spade i hånden

I 1996 var der filmoptagelser på Gug skole. Rigtig mange af scenerne i filmen "En lop-pe kan også gø" er optaget på Gug skole. Hovedrollen i filmen blev spillet af én af Gug skoles elever Christina Brix

Chris-tensen. Her er et billede fra filmen, hvor Erik Clausen cykler med Christina. Skolens kor medvirkede også, og rigtig mange af skolens elever deltog som statister.

Copyright Nordisk Film

Efterskrift.

Nu bliver jeg 60 år og har valgt at gå på pension i januar 1999. Jeg har så været på Gug skole i godt og vel 26 år, og jeg har været med til mange ombygninger og udvidelser.

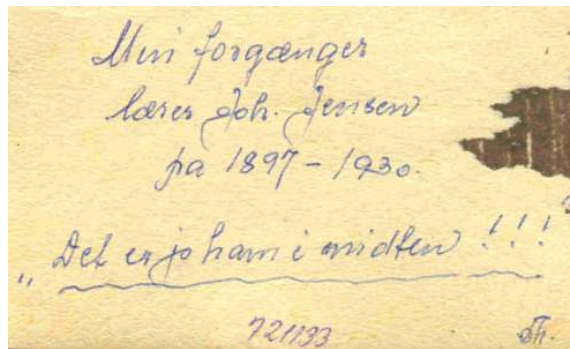
Og nu skal der atter bygges til Gug skole. Der er planlagt udvidelse i årene 2000 - 2001. Der skal bygges 6 klasselokaler og

en ny DUS-ordning. Der er afsat 11 mill. kr. til byggeriet.

Mine år på Gug skole har været gode, meget krævende og dejlige. Jeg vil til slut sige tak til alle elever, alle medarbejdere gennem årene og ønsker alle, der har deres gang på Gug skole plus vores meget engagerede forældrereds held og lykke i de kommende år.

Lærer Joh. Jensen (1897
– 1930) blandt sine elever.

For at bortmane
enhver tvivl har Jensens
ef-
terfølger i
embedet Christian H. Theter (1930-
1967) skrevet
dette notat på bagsiden af oven-
stående billede.

Orla Thomasberg.

Født i Nøvling i 1934. Efter 7 år i landsbyskolen elev i brugsen i Sdr. Tranders 1948 – 1952.

Brugsen i Øster Brønderslev fra 1948.

Fra 1961 udelukkende beskæftiget med grovvarer.

Ansat i Dansk Landbrugs Grovvarereselskab frem til efterløn oktober 1994.

Læretid i Sønder Tranders Brugs 1948 - 1952

Fra min læretid i Sønder Tranders Brugs.

Jeg kom i lære den 16. april 1948 i Sønder Tranders Brugsforening. Jeg var heldig, at der var en læreplads, som jeg kunne få. Defor fik jeg muligheden for at komme i lære uden at skulle et par år til landbruget, som det ellers var skik og brug. Jeg var på dette tidspunkt ikke fyldt 14 år, og havde netop forladt landsbyskolens 3. klasse efter 7 års skolegang.

Min læremester blev Hother Christoffersen, som var uddeler i Sønder Tranders.

Butikken jeg kom til, var som mange

butikker på den tid, meget mørk og med små vinduer, med en lang disk gennem lokalet og mange hylder og skuffer.

En butik på landet handlede dengang, med alt det som kunderne måtte have brug for som råvarer. Der var stadig en stor grad af selvforsyning, og kun meget få ting blev købt færdig-lavet. Vi handlede med kolonialvarer, isenkram, manufaktur og forskellige gravvarer.

I min læreplads havde vi ikke foderstoffer og gødning eller trælast, det kom jeg først til at beskæftige mig med, da jeg kom til Vendsyssel.

Brugsen ca. 1920.

Noget af det første jeg kom til at lave, som jeg kunne klare uden de store forudsætninger, var at rydde op, at feje og at stemple rationeringsmærker, som der var mange af - både på sukker og kaffe.

Det næste trin var at veje varer af i poser, men det krævede, at man kunne lukke en pose rigtigt, at den kunne holde. Posen skulle kunne holde til at falde på gulvet uden at gå op; det er faktisk ikke så lige til at lukke en pose på den måde, men kan man først, er det let nok, sådan er der så meget.

Jeg fik også lært at lave et "kræmmerhus"; det og så at lukke poser er færdigheder, der stadig sidder i fingrene.

Efterhånden fik jeg lov til mange andre ting. Min læremester lod sine lærlinge

prøve så meget som muligt, og lod dem gøre deres egne erfaringer. F.eks. måtte jeg bestille varer hjem, og hvis der ikke var nok i løbet af ugen, så måtte jeg selv finde ud af at få suppleret op, den slags lærer man noget af.

Jeg skulle have været på handelsskole i Aalborg, men min læremester foreslog, at jeg kunne tage et brevkursus fra Andelskolen i Middelfart, for at være fri for at skulle køre til Aalborg om aftenen, hele vinteren igennem.

Så hver vinter fra september til april, lavede jeg opgaver, som blev sendt til skolen, og til slut var jeg på skolen i Middelfart en uge, for at afslutte med eksamen.

Interiør fra brugsen ved jubilæet i 1938.

Arbejdsdagene var lange, vi startede i butikken klokken 7 og lukkede klokken 17.30, om fredagen var der åbent til klokken 20, og den sidste uge før jul var der åbent hver dag til klokken 20.

Når butikken var lukket skulle kassen gøres op, der skulle fejes og tørres af, og hylderne skulle være fyldt op, så butikken kunne være så pæn som mulig til næste dag, så der gik som regel en halv time eller mere, inden vi var færdige.

Lukkeloven var blevet lavet om kort tid før. Der var ikke noget, der hed middagspause, vi kunne dog nemt få lov at gå et ærinde f.eks. for at blive klippet og lignende; og

jeg kom i lære. Tidligere havde der været længe åbent også om lørdagen. Det kneb derfor med at få lukket kl. 14. Om lørdagen skulle der være fejlet og ryddet alle steder. Jeg fejede brostenene uden for butikken, og når der var lukket skulle der vaskes gulv og fyldes op på hylderne, så klokken var næsten altid 16 - 16.30, inden jeg kunne køre hjem og holde fri.

Også om søndagen var der åbent fra kl. 8 - 10. Der blev solgt mælk og rundstykker, og vi skiftedes til at være der.

der var heller aldrig noget i vejen for at få en fridag, hvis det var nødvendigt.

I den tid jeg var i lære, var en del af lønnen kost og logi. Lønnen var ikke ret stor, jeg fik 25 kroner om måneden den første tid, og steg til 146 kroner til sidst.

Det var almindeligt på den tid, at ansatte i butikker på landet boede og spiste på stedet, hvor de arbejdede. Det betød jo også, at der altid var fællesskab. I Sønder Tranders var der altid mindst 2 ansatte.

I min læretid var jeg som et medlem af

familien, hos Dagny og Hother Christoffersen. Jeg havde fri adgang til deres hjem, og var altid med, hvis de skulle noget. Jeg var med i biograf og i cirkus, og jeg har været med på familiebesøg. Jeg og en anden ansat lavede et bobspil, det kom der kammerater ude fra byen og spillede med på, og altid blev de budt med ind på aftenkaffe.

Fra brugsens jubilæum i 1938.

Man stod i lære for at få et stort kendskab til, hvordan og til hvad de varer, vi handlede med, skulle bruges. Det var vigtigt at vide, hvor meget stof der skulle til et forklæde, eller hvilke ingredienser, der skulle i en citronfromage. Hvad en retfilet sav var, eller et venstrehængt hængsel, eller hvad en danzigerlås var for noget, for kunderne forventede, at vi kunne fortælle dem det.

Det var mest råvarer, som kunden selv forarbejdede, der blev solgt, der var ikke køle- eller frysedisk med færdigretter.

Vi gik i hvide kitler, hvilket ikke var særlig praktisk, men det var nu engang uniformen for butiksansatte. Jeg brugte 2 kitler om ugen, for dog at se nogenlunde pæn ud.

Vi handlede med mælk, og det var

lærlingens opgave at hente mælken på mejeriet hver morgen. Jeg gik derhen hver morgen klokken 7, og fik mælken udleveret i spande og flasker. Jeg lånte hest og vogn af den første mælkekusk, der var kommet til mejeriet, og kørte mælken hen til butikken, satte den på trappen og så tilbage med hest og vogn, hvorefter jeg kunne gå hjem til butikken og bære mælken ind.

Ved 11-tiden skulle den resterende mælk tilbage til mejeriet. Jeg kørte den på en trillebør med ekstra langt lad, det kunne nok være tungt, og man skulle passe på.

Jeg væltede en gang, fordi brugsens hund var med, den kom i klammeri med en anden hund, og de løb ind i trillebøren, så den væltede.

Det var også lærlingen, der skulle bringe varer ud. Der var et sted, hvor jeg kom en gang om ugen og somme tider mere, fordi konen var dårligt gående. Manden var repræsentant, rejste meget, og var derfor ikke hjemme. Konen gav altid gode drikkepenge, det var der ikke mange, der gjorde. Der var særlig et sted, som lå et stykke uden for byen, hvor de var slemme til at skulle have varer bragt ud, ofte rene småting, uden at det blev påskønnet så meget som med tak. Det blev efterhånden for meget for min læremester, han sagde stop, og forklarede i ikke helt urbane vendinger, at de kunne selv hente det de skulle bruge. Det skete fordi konen ringede derude fra en aften og var sur over, at vi ikke var kørt ud med en pakke, som var kommet med rutebilen fra Aalborg.

Ofte var det koks og briketter i sække, eller øl og sodavand i 50 stk. kasser, der skulle bringes ud, det kunne nok være tungt at slæbe med, når man kun var 14 - 18 år. Jeg hjalp også vognmanden med at bære ind, når vi leverede større portioner brændsel til vinterforbrug.

Brugsen var servicefunktion for hele byen og oplandet. Der kom 3 rutebiler forbi, en til Hadsund, en til Als og en til Kongerslev. De afleverede pakker og optog passagerer ved brugsen. Rutebilerne havde hver et flag med forskellig farve, som vi kunne sætte ud i et rør på dørkarmen, hvis der var nogen, der skulle med, eller der skulle sendes en pakke.

Der var ikke så mange, som havde telefon, derfor blev der ofte ringet besked til brugsen, som vi bragte videre. Eller folk kom og lånte telefonen, eller ville have os til at ringe for dem, hvis de ikke var så vandt til at bruge sådan et apparat.

Brugsen havde en varetur til Gug og hen mod Visse, her kørte en af os rundt på cykel og samlede ordre ind hos dem, som ikke havde telefon. Varerne blev leveret et par dage senere med vognmand Jens Jensen; og så var en af os med for at aflevere varerne og få penge med hjem. Det var en fast tradition, at vi gik ind til

bageren i Gug og købte smørkager, som vi tog med ned til telefoncentralen, hvor vi fik formiddagskaffe.

Varer fik vi for det meste fra F.D.B., der havde lager i Niels Ebbesensgade i Aalborg. Der har jeg været mange gange, for at hente ting, som vi skulle bruge straks. Jeg har også mange gange været i Villa Marie for at hente cigaretter. Der var et firma, som vi handlede med, jeg husker ikke, hvad de øvrige varer var, men jeg tror det mest var galanterivarer. Kaffe fik vi fra Kaffe- forretningen Kronen på Algade i Aalborg, og brød fra en bager som boede ved siden af Kronen, jeg tror han hed Sandholm.

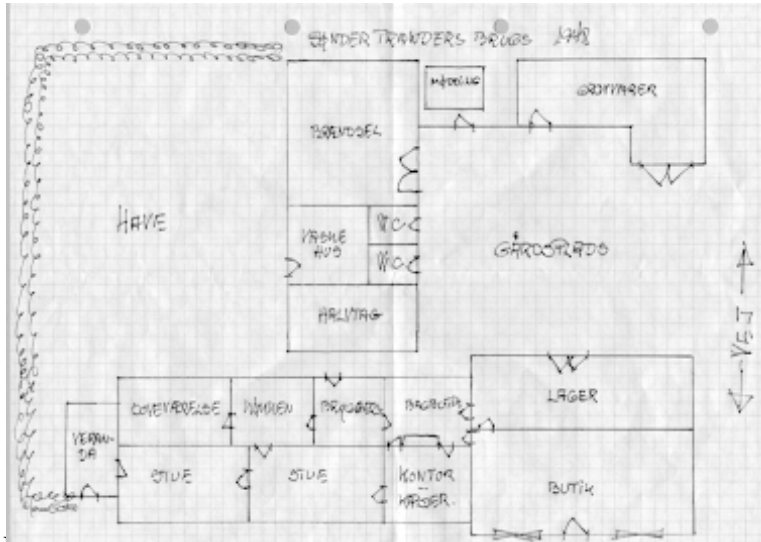
I årene efter anden verdenskrig var der mangel på mange varer, blandt andet ting som konserves, så tog lærlingen på indkøb i Aalborg, hvor jeg gik fra købmandsbutik til købmands- butik, især i Vejgård og Østbyen og købte en dåse asparges her og en dåse ærter der.

Fra krigens tid lå der mange erstatningsvarer, og selv om der var rationering på de fleste ting, begyndte der at komme bedre varer på markedet, og alle de varer som ikke kunne sælges skulle væk fra lageret. Vi fik lov at brænde dem i fyret til den store dampkedel på mejeriet. Jeg kørte mange læs på trillebøren hen på mejeriet. Det var erstatningsvarer som krydderier, sko- sværte, papirbeklædning og så videre vi brændte.

Om sommeren handlede vi med tomater, de kunne ikke købes hele året som nu. Jeg hentede dem hos gartnerne. Der var mange gartnere lige uden for Aalborg. Jeg hentede en kasse med 5 kilo tomater af gangen, og kørte efter nye, når de var solgt. Tomaterne var altid friske, for de blev plukket lige ned i kassen. På samme måde var det med agurker, som blev prøvesmagt. Gartneren tog en lille prøve med en speciel kniv, fordi agurker på den tid godt kunne være bitre, det har man senere rettet genetisk. Tomater og agurker blev især solgt om lørdagen.

Mens jeg var i min læreplads, blev forretningen lavet om og moderniseret, og der blev bygget til. Jeg tror, det har været i 1950 eller 1951, og i en periode om sommeren, var der butik, hvor der senere skulle være lager. Det var en besværlig

periode, men så fik vi også en fin ny butik efter nyeste system. Men den er jo selvfølgelig efter dagens målestok helt forældet. I øvrigt findes butikken ikke mere. Brugsen er nedlagt, hvornår ved jeg ikke.

Kids af brugsen efter ombygningen.

Efter ombygningen fik vi nye værelser, helt for os selv, i sydenden af lagerbygningen. Tidligere havde vi boet i et værelse over uddelerens lejlighed. Da man tog det gamle inventar bort, kom

der en pristavle fra en endnu ældre butik til syne, den var lavet i et blændet vindue. Muren var malet sort, og forskellige varer var malet med hvidt, og så noterede man de aktuelle priser med kridt.

Den omtalte tavle.

Der var mange af varerne, hvor prisen stort set var den samme, som dem vi brugte på dette tidspunkt. Pristavlen var fra omkring 1920 - 24.

Inden der igen blev sat inventar op mod væggen, blev priserne frisket op, og der blev ophængt en kuvert med dagens priser på de samme varer, og forskellige nye varer blandt andet 11 kg. flaskegas, som var noget helt nyt. Og en beretning om ombygningen, hvem der var ansat i brugsen, hvem der var i bestyrelsen, og hvem der havde deltaget i ombygningen.

Ved den årlige optælling af varelageret til regnskabet, kom bestyrelsen for at hjælpe til med at tælle. Vi var startet nogle dage i forvejen, med de varer, der ikke blev solgt så meget af. Vi havde sat sedler med beløbet på de forskellige hylder, så det ikke tog lang tid at tælle op på selve dagen. Selve optællingen tog en hel dag, og da var butikken lukket.

Der var en sjov tradition i forbindelse med optællingsdagen, alle der havde været med, blev vejjet på decimalvægten, og det blev noteret i forhandlingsprotokollen, hvor meget hver især vejede.

Jeg vil her nærmere beskrive bygningen. Brugsen var en lang hvid bygning, der lå midt i Sønder Tranders, lige op til "Hadsundvejen" landevejen mellem Hadsund og Aalborg.

Bygningen lå lidt lavt i forhold til vejen, og der var kun ca. 1 meter stenkikning ud til landevejen, med de 2 striber asfalt og brolægning i midten. Bygningen vendte nærmest øst/vest. I østenden var bolig for uddeleren, og i vestenden i en modsat vendt bygning var bygning og lager.

I østenden var der først en glasveranda, med indgang fra vejen, så fulgte to smalle, men forholdsvis lange stuer ud mod vejen, og et kontor, der var hævet 2 trin op, så vinduerne i rummet sad helt nede ved

gulvet, hertil var der adgang også fra stuerne. I den modsatte side ud mod haven, var der soveværelse, køkken og bryggers med indgang ude fra, ovenpå var der tidligere soveværelse og et kammer henne på loftet.

Fra bryggerset kom man ind i en bagbutik, hvorfra der var adgang til en anden bagbutik eller lager, butikken, kontoret og nedgang til kælderen, der var under kontoret. Kælderrummet var udbygget ind i bagbutikken, så der blev en slags trærampe her.

Butikken var indrettet i en bygning, der var noget højere og bygget sammen med det hus, der var beboelse i, men vendte med gavlen ud mod vejen, huset var længere end det tilstødende hus var bredt. Butikken var i den nordlige ende og fyldte ca. halvdelen af huset, resten var lagerrum med udgang til gårdspladsen.

I grundens sydlige side, ud mod vest, var der et udhus, der vendte øst/vest, det havde en garageport på nordsiden, i den vestlige, huset var bygget en lille smule ud her, i den anden ende, men stadig på nordsiden var der en dør. Op til dette hus stødte der et plankeværk, bag hvilket der var en muret mødding med låg. Plankeværkets anden ende stødte op til endnu et udhus, der vendte nord syd. Det endte i et halvtag, der dækkede over en støbt plads, halvtaget nåede hjørnet af butiksbygningen.

Butikken var som tidligere nævnt et mørkt rum, som næsten alle butikker var på den tid. Der var ganske vist to vinduer og en dør ud mod vejen, men vinduerne var dækket af vindueskasser, der gik ind i butikken. I det vestre stod kaffemøllen, der var dog en smal kasse så der kunne udstilles varer.

Den anden vindueskasse var noget større. Foran denne stod der en bænk til kunderne at sidde på. Der var kun glas i den øverste fjerdedel af døren, så det var begrænset, hvor meget lys der kom ind i rummet. Gulvet foran disken var med klinker og bagved var der et slidt trægulv.

På langs gennem lokalet stod der en disk med en lille vinkel, over den hang der to nøgler med snor til indpakning, og på den ene ende stod et stativ med indpkningspapir i tre bredder og to farver, det bredeste var brunt og blev kaldt gråt papir, de to andre var hvide. Desuden var der en vægt med lodder på disken.

Væggene var dækket med reoler, med en "bagdisk" (ca. 30 cm. fri hylde i bordhøjde), med skuffer foruden og åbne hylder foroven, her stod kasseapparatet. Der var to rækker små skuffer lige over bagdisken. I skufferne var der varer, som blev vejet op til kunden, og på hylderne var der varer, som var i pakker og flasker fra leverandørerne. De varer, der blev vejet op i brugsen var anbragt under disken eller i bagbutikken, da de ikke var så pyntelige som kartoner og krydderibreve. På østvæggen var der lukkede skabe med glasdøre, og lukkede skabe under bordhøjde. Midt for den sydlige væg stod der en kakkelovn, som var den eneste mulighed for varme. I den sydlige væg helt inde i hjørnet mod øst gik døren ud til lageret, her stod telefonen på en lille hylde.

I den østlige væg var der en dør til bagbutikken, hvor der var borde med store vippeskuffer under, hvori der sukker, mel og gryn af forskellig slags. Heraf blev der vejet op og lagt på hylder, så det var nemt at tage en pose til kunderne. Her var der ingen opvarmning, så det var et koldt sted at stå og arbejde om vinteren, når dørene ustandseligt gik op og i.

I hjørnet ind mod bryggerset var der

nedgang til kælderens under kontoret, her opbevarede øl og sodavand, ost, gær og en tønne med sild.

Over kælderens var der et kontor, der lå trin højere end bagbutikken, og vinduerne sad som sagt i gulvhøjde, her stod et skrivebord med en regnemaskine, og her stod pengeskabet.

Her opbevarede tobaksvarer og lignende ting, som ikke havde godt af butikkens meget vekslende klima.

Fra bagbutikken gik der en dør ud til lageret, som lå et trin lavere og også et trin lavere end butikken. Rummet var lige så stort eller lidt større end butikken. Her var petroleumspumpe, eddiketønne, sprittromle, æggekasserne, sukkersække og andre varer oplagret. Det var også her de nye varer blev læsset ind, når de kom med vognmand fra FDB i Niels Ebbesensgade i Aalborg.

Der var også trappen op til loftet. Det var en fritstående trappe uden gelænder, og der var temmelig højt til loftet - måske 4 meter.

På loftet var der varer som ikke blev brugt så ofte, det kunne være træsko, redskaber eller kurve og krukke, og her blev også de ting som senere skulle på hylderne i butikken sat op.

I udhuset, der lå mod syd, var der opbevaret forskellige grovvarer, som cement, brændsel, kalk og lignende. I hakket ude på gårdspladsen lå der en olietromle og to tønner med tjære, en almindelig sort og en finsk trætjære, også kaldet "brun tjære".

I det andet udhus var der indrettet brændselsrum til forretning og beboelse, her var også toilet og vaskehus. Under halvtaget opbevarede trækasserne fra FDB, hvori der havde været isenkramvarer, og her stod også kasser med tomme flasker.

I hjørnet stod der et hundehus til den store schæfer, som hed Benny.

Ved ombygningen 1950-51 blev det hele forandret, udhusene blev fjernet og butiksbygningen blev forlænget til den sydlige del af grunden. Der blev dog plads til en vej rundt og bygningen, jeg tror, der blev købt en strimmel jord af Åge Jensen, der boede i den lille gård, som lå bagved brugsen. Det skulle gøre det muligt at komme om til haven og indgangen på bagsiden af huset.

Nu blev butikken udvidet, så den fyldte det areal, der tidligere var butik og lager. Der blev indrettet bagbutik og kontor, og et

lager med fire rum, hvoraf det ene kunne lukkes og med perroner ud i vestsiden. Under hele lageret blev der indrettet kælder, også med et par rum til vaskerum og rullestue.

I beboelsen blev der indrettet badeværelse og i kælderen fyrrum. Der blev lavet nyt køkken, bryggerset blev sløjftet, og det der før var kontor blev en slags garderobe.

Jeg forlod Sønder Tranders 1. juli 1952 for at rejse til Vendsyssel, hvor jeg fik en god plads efter anbefaling fra Hother.

Brugsen ca. 1918.

Jeg må også medtage et par episoder fra brugsen.

“Karetmageren” som boede oppe i byen, hvor han havde en lille ejendom, kørte hver dag sin mælk til mejeriet på en trillebør, og på tilbagevejen var han som regel inde i brugsen for at hente et eller andet og få en snak. Han brugte som så mange andre kardus skrå, hvori han blandede cigaraske. Han stod nu en dag med hånden på dørhåndtaget og snakkede med Hother. Han havde lige fyldt en ny kardus i munden og følte trang til at spytte. Han åbnede derfor døren og spyttede ud af den, men det var ret uheldigt, for netop i dette øjeblik stod fru Vilhelmsen på trappetrinet, og hun havde et stort hvidt nystrøget forklæde på. Det så ikke godt ud, “karetmageren” var dybt ulykkelig, men der var ikke rigtig noget at gøre ved det. Og plejede fru Vilhelmsen ikke at se stram ud, gjorde hun det i hvert fald den dag.

Som før omtalt var der nogen som bad os ringe for sig, der kom en dag en dreng ind og ville have Hother til at ringe til lægen, der skulle komme og se til hans mor.

Hvad fejler hun, ville Hother vide, for at kunne give lægen besked. “Ja det var jo det doktoren skulle komme og fortælle” svarede drengen.

I butikken stod der en bæk, og der var som regel nogle faste “beboere” på den. Der var især to, Per Andersen en tidligere landmand, som boede sammen med sin husholderske ovenpå hos drænmester Sørensen, og Chr. Nielsen også kaldet “Baronen” som boede længere oppe i byen. De sad og småtværedes, men kunne ikke godt undvære hinanden, for var den ene der ikke, spurgte den anden om vi ikke havde set noget til den som ikke var der.

Den ovenfor omtalte “Baronen” havde en skik med, at han når fiskemanden holdt uden for brugsen, så købte han fisk for nogle få kroner, og betalte med en fem-hundredekrone seddel. Bagefter vekslede han pengene, så han igen havde en fem-hundredekroneseddel, til næste gang fiskemanden kom.